

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

PL

ECB-PUBLIC

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 1 marca 2017 r.

w sprawie przekazywania danych i informacji przez systemy płatności, schematy płatnicze,
depozyty papierów wartościowych i systemy rozrachunku

(CON/2017/5)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 1 lutego 2017 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Ministra Rozwoju i Finansów Rzeczypospolitej Polskiej o wydanie opinii w sprawie trzech rozporządzeń Ministra Rozwoju i Finansów: (1) rozporządzenia w sprawie funkcjonowania systemu płatności; (2) rozporządzenia w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego oraz (3) rozporządzenia w sprawie danych i informacji przekazywanych przez podmioty prowadzące depozyt papierów wartościowych, system rejestracji instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi oraz system rozrachunku (zwanymi dalej wspólnie "projektami rozporządzeń").

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 127 ust. 4 i art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz trzeciego, czwartego i piątego tiret art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE¹, z uwagi na to, że projekt ustawy dotyczy (1) Narodowego Banku Polskiego (NBP), (2) gromadzenia, sporządzania i upowszechniania danych z zakresu statystyki pieniężnej, finansowej i bankowej, statystyki systemów płatniczych oraz statystyki bilansu płatniczego oraz (3) systemów płatności i rozrachunku. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Założenia projektów rozporządzeń

- 1.1 Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami nadzór nad systemami płatności prowadzi Prezes NBP. W szczególności, prowadzenie systemów płatności wymaga zgody Prezesa NBP, który może wydaną zgodę uchylić a także jest uprawniony do otrzymywania informacji dotyczących funkcjonowania systemów płatności. W tym kontekście projekt rozporządzenia w sprawie funkcjonowania systemu płatności określa (1) kryteria dokonywania przez Prezesa NBP oceny funkcjonowania systemu płatności; (2) szczegółowy zakres informacji i typy dokumentów przekazywanych wraz z wnioskiem o wydanie zgody na prowadzenie systemu płatności; (3) szczegółowy zakres informacji przekazywanych Prezesowi NBP: (a) przez podmiot prowadzący system płatności, który zamierza przystąpić do porozumienia

¹ Decyzja Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz.U. L 189 z 3.7.1998, s. 42).

- o międzysystemowej realizacji zleceń rozrachunku; (b) ogólnie z częstotliwością miesięczną przez podmioty prowadzące systemy płatności; oraz (c) w odniesieniu do incydentów mogących mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie systemu płatności.
- 1.2 Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 września 2011 r. o usługach płatniczych nadzór nad schematami płatniczymi prowadzi Prezes NBP. W szczególności, prowadzenie schematów płatniczych wymaga zgody Prezesa NBP, który może wydaną zgodę uchylić a także jest uprawniony do otrzymywania informacji dotyczących funkcjonowania schematów płatniczych. W tym kontekście projekt rozporządzenia w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego określa (1) kryteria dokonywania przez Prezesa NBP oceny funkcjonowania schematów płatniczych; (2) szczegółowy zakres dokumentów i informacji przekazywanych przez organizację płatniczą, tj. organ określający zasady funkcjonowania schematu płatniczego, przy składaniu wniosku o wydanie zgody na prowadzenie schematu płatniczego; (3) szczegółowy zakres dokumentów i informacji przekazywanych w przypadku, gdy prowadzenie schematu płatniczego nie wymaga zgody Prezesa NBP, ponieważ ocena zasad funkcjonowania schematu płatniczego została dokonana przez odpowiedni organ nadzoru państwa członkowskiego lub odpowiedni organ Unii (zob. pkt 1.3); (4) szczegółowy zakres informacji kwartalnych przekazywanych NBP przez organizację płatniczą w zakresie całkowitej liczby i wartości przetworzonych i rozliczonych krajowych transakcji płatniczych, w tym informacji o nieautoryzowanych transakcjach płatniczych; oraz (5) szczegółowy zakres informacji kwartalnych przekazywanych NBP przez organizację płatniczą w zakresie przestrzegania wymogów dotyczących wysokości opłat interchange, określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/751².
- 1.3 W odniesieniu do schematów płatniczych, których zasady działania podlegały ocenie odpowiedniego organu nadzoru państwa członkowskiego Unii i wobec których z tego powodu zgoda Prezesa NBP na ich funkcjonowanie nie jest wymagana, rozporządzenie w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego przewiduje, że dokumenty i informacje przekazywane Prezesowi NBP obejmują: (1) potwierdzenie dokonania oceny zasad funkcjonowania schematu płatniczego przez odpowiedni organ nadzoru państwa członkowskiego lub odpowiedni organ Unii; (2) dokumentację, która została poddana ocenie przez odpowiedni organ nadzoru państwa członkowskiego lub odpowiedni organ Unii. Dodatkowo, w odniesieniu do schematów płatniczych nadzorowanych przez Prezesa NBP wymaga się przekazania następujących informacji: (3) danych o nazwie i siedzibie organizacji płatniczej; (4) danych o nazwie schematu płatniczego; (5) rodzajów wydawanych instrumentów płatniczych ze wskazaniem walut, w których będzie przeprowadzane przetwarzanie i rozliczanie transakcji płatniczych realizowanych instrumentami płatniczymi wydanymi w ramach schematu płatniczego; (6) warunków przystąpienia i uczestnictwa w schemacie płatniczym; (7) procedury udostępniania uczestnikom zasad funkcjonowania schematu płatniczego; (8) danych o nazwie i siedzibie każdego podmiotu, który jest odpowiedzialny za określone działanie schematu płatniczego oraz funkcjach, za które jest odpowiedzialny dany podmiot, i zakres jego odpowiedzialności; (9) danych o infrastrukturze, systemach płatności i

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 1).

schematach płatniczych, z którymi będzie związane funkcjonowanie schematu, a także podmiocie obsługującym transakcje, jeżeli schemat płatniczy jest czterostronnym systemem kart płatniczych, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2015/751; (10) zasad związanych z postępowaniem reklamacyjnym w ramach schematu płatniczego (11) procedury w zakresie ochrony tajemnicy zawodowej, w tym ochrony wrażliwych danych płatniczych. Jeżeli schemat płatniczy jest systemem kart płatniczych, należy również załączyć: (a) informacje o ustalonej stawce opłaty interchange z tytułu pojedynczej transakcji płatniczej oraz zasadach naliczania tej opłaty; (b) informacje o tym, czy w ramach schematu płatniczego stosowane są niejednolite opłaty interchange oraz wskazanie przedziału stosowanych stawek; (c) sposób naliczania opłaty z tytułu kompensaty netto, przy uwzględnieniu wysokości ustalonych stawek dla każdego rodzaju instrumentu, w podziale na waluty; (d) sposób naliczania opłaty systemowej; (e) sposób rozdzielności systemu kart płatniczych i podmiotów obsługujących transakcje, o której mowa w art. 7 rozporządzenia (UE) 2015/751.

- 1.4 Na podstawie ustawy z 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi Prezes NBP bierze udział w nadzorze nad podmiotami prowadzącymi systemy rozrachunku papierów wartościowych. W szczególności Prezes NBP przeprowadza cykliczne oceny oraz monitoruje funkcjonowanie tych systemów. W tym kontekście rozporządzenie w sprawie danych i informacji przekazywanych przez podmioty prowadzące depozyt papierów wartościowych, system rejestracji instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi oraz system rozrachunku określa (1) szczegółowy zakres danych przekazywanych NBP przez podmioty prowadzące depozyt papierów wartościowych lub system rejestracji instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi oraz termin ich przekazywania, (2) szczegółowy zakres danych przekazywanych NBP przez podmioty prowadzące systemy rozrachunku w odniesieniu do działalności rozrachunkowej i rozliczeniowej oraz termin ich przekazywania, oraz (3) szczegółowy zakres danych przekazywane NBP przez podmioty prowadzące powyższe systemy o zdarzeniach zaistniałych, mających lub mogących mieć negatywny wpływ na sprawne lub bezpieczne funkcjonowanie danego systemu.

2. Uwagi ogólne

- 2.1 EBC z zadowoleniem przyjmuje projekty rozporządzeń, gdyż zakres informacji i dokumentów wymaganych od właściwych podmiotów jest zbieżny z zasadami i ogólnymi wymogami zawartymi w ramach polityki Eurosystemu w zakresie nadzoru systemowego³ oraz ma na celu wzmocnienie funkcji nadzorczej NBP.
- 2.2 W odniesieniu do obowiązku dostarczania danych statystycznych EBC sugeruje powiązanie szczegółowych wymogów dotyczących zakresu wymaganych danych z przyszłymi wymogami EBC odnoszącymi się do podmiotów prowadzących systemy płatności i schematy płatnicze.
- 2.3 EBC sugeruje również powiązanie szczegółowych wymogów dotyczących przekazywania informacji o incydentach z przyszłymi wymogami Eurosystemu.

³ Zob. dokument „Eurosystem Oversight Policy Framework”, lipiec 2016 r., dostępny na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

3. Uwagi szczegółowe

Rozporządzenie w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego

- 3.1 EBC z zadowoleniem przyjmuje, że kryteria oceny schematów płatniczych są zbieżne zasadami przewodnimi ramowej polityki Eurosystemu w zakresie nadzoru systemowego dla instrumentów płatniczych.
- 3.2 EBC zakłada, że bardziej szczegółowe wymogi informacyjne zostaną określone w wytycznych NBP w zakresie przeprowadzania oceny. W tym zakresie EBC sugeruje dostosowanie wytycznych dotyczących przeprowadzania oceny z odpowiednimi instrumentami nadzoru systemowego Eurosystemu.
- 3.3 EBC sugeruje również, aby w ramach wykonywania uprawnień nadzorczych nad schematami płatniczymi w odniesieniu do których rola nadzorcza przydzielona została EBC lub innym krajowym bankom centralnym (KBC) Eurosystemu NBP w zasadzie zdał się na porozumienia z EBC i KBC dotyczące współpracy w sprawowaniu nadzoru systemowego⁴. Uprawnienie NBP do uczestnictwa w grupach Eurosystemu dokonujących oceny jest oparte na uzgodnieniach umownych z organami nadzoru systemowego Eurosystemu dla międzynarodowych systemów kart płatniczych. W celu zwiększenia ogólnoeuropejskiej harmonizacji i efektywności w zakresie świadczenia usług płatności kartowych EBC sugeruje, aby NBP w zakresie pozyskiwania informacji wymaganych od międzynarodowych schematów płatniczych w pierwszej kolejności oparł się na danych pozyskanych od schematów płatniczych na podstawie powyższych porozumień Eurosystemu dotyczących współpracy w ramach nadzoru nad schematami płatniczymi, zamiast wymagać przekazywania tych samych informacji przez organizację płatniczą, tj. podmiot zarządzający systemem.

Rozporządzenie w sprawie danych i informacji przekazywanych przez podmioty prowadzące depozyt papierów wartościowych, system rejestracji instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi oraz system rozrachunku

- 3.4 EBC zauważa, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014⁵ oraz regulacyjne i wykonawcze standardy techniczne, do których się odnosi⁶ ustanawiają wymogi w zakresie informacji i danych dostarczanych przez centralne depozyty papierów wartościowych (CDPW) właściwym organom oraz odpowiednim organom, w tym KBC działającym jako nadzorcy systemowi CDPW. Z tego powodu EBC z zadowoleniem przyjmuje projekt rozporządzenia w sprawie danych i informacji przekazywanych przez podmioty prowadzące depozyt papierów

⁴ Stwierdzono to już w pkt. 3.4 opinii CON/2016/38. Wszystkie opinie EBC są publikowane na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniającego dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s.1).

⁶ Zob. regulacyjne i wykonawcze standardy techniczne dotyczące wymogów w zakresie CDPW oraz regulacyjne standardy techniczne dotyczące dyscypliny rozrachunku, które zawarte są w rozporządzeniu 909/2014, a zostały opracowane przez Europejskiego Urzędu Nadzoru nad Giełdami i Papierami Wartościowym (ESMA) i są dostępne na stronie internetowej ESMA pod adresem www.esma.europa.eu.

wartościowych oraz system rozliczeń i rozrachunku, które wspiera efektywne wykonywanie przez NBP działalności nadzorczej poprzez udostępnianie NBP danych i informacji. Jednocześnie EBC zachęca NBP do zapewnienia, aby projekt rozporządzenia nie powielał wymogów wynikających z rozporządzenia (UE) nr 909/2014 oraz regulacyjnych i wykonawczych standardów technicznych, lecz wyłącznie je uzupełniał, przykładowo w odniesieniu do granularności lub częstotliwości przekazywania danych.

- 3.5 EBC popiera inicjatywę gromadzenia informacji i danych o działalności lokalnych partnerów centralnych na potrzeby nadzoru systemowego prowadzonego przez NBP. NBP może również wziąć pod uwagę, że lokalni partnerzy centralni mogą już teraz przekazywać niektóre dane zgodnie z ilościowymi standardami publikacji danych ustanowionymi przez Komitet ds. Płatności i Infrastruktur Rynku oraz Międzynarodową Organizacją Komisji Papierów Wartościowych⁷. NBP powinien dążyć do uniknięcia powielania obowiązków sprawozdawczych, które mogą spowodować zwiększenie obciążeń sprawozdawczych wobec partnerów centralnych. Bezpośrednie przekazywanie NBP niektórych opublikowanych danych może być jednak uzasadnione potrzebą posiadania danych na większym poziomie granularności lub potrzebą częstszego ich przekazywania.

Niniejsza opinia zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 1 marca 2017 r.

[podpis]

Prezes EBC

Mario DRAGHI

⁷ Zob. dokument Komitetu ds. Płatności i Infrastruktur Rynku oraz Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych pt. "Public quantitative disclosure standards for central counterparties", dostępny na stronie internetowej Banku Rozrachunków Międzynarodowych, pod adresem www.bis.org.